

KAS YRA ISLAMAS?

Visuminis vaizdas

Kaba, Mekka, Saudo Arabija

Kas yra musulmonai?

Galvojate, kad galite atpažinti musulmoną pagal aprangą ar tautybę? Pagalvokite dar kartą. Beveik ketvirtadalis pasaulio gyventojų yra musulmonai. Ir nors kai kurie žmonės klaidingai tiki - jog visi musulmonai yra arabai (arba atvirkščiai) - arabai sudaro tik 18% pasaulio musulmonų. Musulmonų yra visur nuo pat Vakarų Afrikos iki Rytų Europos, Kinijos ir Filipinų, ir jų skaičius Vakaruose vis didėja. Musulmonų yra visų rasių ir odos spalvų, įvairiausių profesijų ir visuomeninių padėčių. Nuo Islamo pradžios jie yra reikšmingai prisidėję prie kiekvienos žmogaus siekimo srities, pradedant tiksliais mokslais, baigiant menu ir humanitariniais mokslais. Šiandieniniame „pasauliniame kaime“ nėra tokios vietos žemėje, kur jie nedarytų įtakos. Be to, nepaisant žiniasklaidos šališkumo, didžioji dauguma musulmonų gyvena stabiliose, mylinčiose šeimose ir neturi nieko bendra su terorizmu ir kitais prievartos aktais.

Kas yra Islamas?

Žodis „Islam“ yra kilęs iš arabų kalbos žodžio šaknies „salama“, kas reiškia ramybę ir nuolankumą; praktikuojantis musulmonas stengiasi iš visos širdies

paklusti Dievui, taip pasiekdamas ramybę šiame ir Pomirtiniame gyvenime. Nuolankumas Dievo valiai nereiškia, jog asmuo gali daugiau nebegalvoti arba kad jis privalo atsisakyti savo laisvos valios rinktis; tiesą sakant, kaip įstatymus gerbiantis pilietis, asmuo, kuris laikosi Dievo įsakymų, padeda sau ir kitiems gerbdamas Dievo įstatymus ir išmintingai naudodamas savo laisvę. Islame nuolankumo samprata yra aktyvi; musulmonas iš visų jėgų stengiasi gilinti savo žinias, tobulinti savo charakterį ir daryti tai, kas yra dora, kiek tik tai yra jam įmanoma – po viso to, jis pripažįsta, kad jo veiklos rezultatai visiškai yra Dievo rankose.

Kuo musulmonai tiki?

Vienas Dievas

Islamo pagrindas yra tikėjimas Aukščiausia Galia, Maloningu Viešpačiu ir Visatos Kūrėju, neturinčiu šeimos ir partnerių ir vadinamu „Allah“. Musulmonai Dievui įvardinti teikia pirmenybę arabiškam žodžiui Allah, nes jis neturi daugiskaitos, moteriškosios ar mažiškosios formų, kurios galėtų būti siejamos su stabmeldyste (t.y. dievais, deivėmis ar pusdieviais). Nors kalbėdami apie Allahą, mes vartojame „Jis“, yra suprantama, jog Dievas yra Savarankiškas ir neturi bendrininkų ir nėra nieko panašaus į Jį; 99 Allaho vardai, minimi Šv. Korane, apima savybes tokias kaip Užjaučiantis ir Visagalis. Dievas yra Maloningas ir Teisingas, Visa Žinantis ir Visa Matantis, Draugas ir Vedlys, bei vienintelis vertas mūsų garbinimo ir atsidavimo.

Pranašavimas

Islamas moko, jog tikėjimas Allaho Aukščiausia Galia kartu su visuotiniu etikos kodeksu (ką galima apibendrinti paprastu aforizmu „tikėk Dievu ir būk geras“) yra natūrali žmonijos religija. Šios religijos (arba gyvenimo būdo) su įvairiapusėmis jos apraiškomis mokė pranašai, kurie tam tikru laiku buvo atsiųsti Dievo kiekvienai tautai ir genčiai. Pranašai kvietė žmones į asmeninius santykius su jų Viešpačiu ir teikė palaimintą pavyzdį kaip gyventi. Kada žmonės pamiršdavo ar iškraipydavo žinią, Jis atsiųsdavo kitą pranašą ją atnaujinti. Šv. Koranas mini 25 pranašų vardus; iš jų penki buvo didieji Pasiuntiniai: Nojus, Abraomas, Mozė, Jėzus ir Muhammedas „tebūnie jiems taika ir Dievo palaima“. Kiekvienas pranašas gavo Dievišką apreiškimą (atskleidimą), o kai kuriems buvo duoti Šventraščiai. Musulmonai tiki, kad Dievas atskleidė žydų ir krikščionių Šventraščius jų originaliose versijose, tačiau jog jų tekstai nuo to laiko buvo iškraipyti. Šv. Koranas, atskleistas Muhammedui per Angelą Gabrielių, užimą unikalią poziciją kaip Dievo galutinė žinia žmonijai, ir Jis yra pažadėjęs išlaikyti ją nesugadintą iki pabaigos. Įdomu, jog mokslininkai patvirtino, jog Šv. Koranas yra vienintelis pasaulio šventraštis, kuris turi tik vieną versiją (arabų kalba), identišką tekstui, kuris buvo atskleistas prieš daugiau nei 1400 metų. Tai taipogi vienintelis

šventraštis, kuris gali būti išmoktas mintinai visų laikų žmonių, nepaisant jų gimtosios kalbos.

Gyvenimas po Mirties

Nors žmonės yra linkę į užmiršimą ir nuodėmę, Islamas teigia bendrą teigiamą požiūrį į žmogų – kuris buvo sukurtas kaip Dievo atstovas žemėje – ir moko, kad tikėjimas ir gėrio vertinimas yra žmogaus prigimtyje. Be to, vaikai gimsta tyri ir „nepaveldi“ nuodėmės. Gyvenimo išbandymas yra žmogui daryti, kas geriausia, ir priešintis blogiui pasaulyje ir savyje, kad jis galėtų Teismo Dieną stovėti prieš Dievą švaria širdimi. Tie, kuriems pasiseks, bus apdovanoti Rojumi, bet tie, kurie nesirūpino savo sielomis bus pasmerkti Pragarui. Kiekvienas individas yra atsakingas už savo paties veiksmus ir negali kliautis, jog kitų gerumas išteisins jį dėl jo nuodėmių. Nors galiausiai niekas negali pasiekti išsigelbėjimo, išskyrus per Dievo malonę, normalios prielaidos bus tikėjimas, lydėtas gerais darbais, kurie kartu svers daugiau palyginus su padarytomis klaidomis. Atlygis bus paskirtas atitinkamai pastangoms. Rojus yra fizinio ir dvasinio grožio ir tobulumo vieta, kur žmonės išpildys savo širdžių troškimus ir bus apdovanoti Dievo Aukščiausiojo regėjimu.

Kokios yra musulmonų religinės pareigos?

(1) (Šahada) - Pirmas žingsnis yra išpažinti įsitikinimą, kad „nėra nieko verto garbinti išskyrus Allahą (Dievą vieną)“ ir kad „Muhammedas yra Allaho Pasiuntinys“ . Tai yra pirmasis Islamo pagrindas. Toks liudijimas (esant liudininkams) žymi asmens įžengimą į Islamą. Nuoširdus musulmonas taip pat įsipareigoja atlikti keturis garbinimo aktus, kurie užbaigia Penkis Pagrindinius stulpus. Jie yra:

(2) Malda (saliat) - kiekvienas tikintysis turėtų kasdien melstis penkis kartus tam tikru laiku (auštant, vidurdienį, popiet, saulei leidžiantis ir vakare); privaloma malda trunka 5-10 minučių, apjungia kūną, protą ir sielą bei yra atliekama drauge su kitais, kai tik tai yra įmanoma. Reguliarios maldos padeda žmogui įtvirtinti tiesioginį ryšį su Dievu ir yra priemonės apvalyti širdžiai; jos gali būti palygintos su prisijungimu prie maitinimo šaltinio ir pakartotiniu buvimo pasikrovimu. Maldos grupėse, kur tikintieji nuolankiai stovi petys į petį, taip pat padeda žmonėms peržengti rasės, etninės priklausomybės ir klasių barjerus.

(3) Labdara (zakat) - iš musulmonų yra laukiamasi bent 2.5% nuo bendrų metinių santaupų dydžio aukos labdarai pinigais ar daiktais. Bendruomenė surenka šias aukas kartą metuose ir padalina vargstantiems. Žodis „zakat“ reiškia apsivalymą ir augimą: turtas nėra tyras savininko naudojimuisi, kol jis nėra pasidalinamas su mažiau laimingais; buvimas dosniu veda į dvasinį augimą.

(4) Pasninkavimas (sawm Ramadan) - mėnulio kalendoriaus Ramadano mėnesio metu tikintieji susilaiko nuo maisto, gėrimų ir lytinių santykių nuo aušros iki saulėlydžio. Iš jų taip pat yra tikimasi rimties ir savitvardos. Valgoma prieš aušrą ir po saulėlydžio. Pasninkavimas Ramadano mėnesį moko santūrumo ir užuojautos vargšams, ugdo valią ir sąmoningumą Dievo atžvilgiu. Tai laikas, kuomet musulmonai sustiprina savo ryšius su bendruomene ir savo Kūrėju.

(5) Piligriminė kelionė į Mekką (Hadž) - kiekvienas finansiškai ir fiziškai pajėgus musulmonas kartą per savo gyvenimą turi aplankyti Mekką Hadž sezono metu. Piligriminė kelionė leidžia pažiūrėti į žmogaus gyvenimo realybę iš kito taško: ji pasitarnauja kaip gyvas pranašų patirtų sunkumų ir aukų priminimas; ji stiprina brolystės saitus tarp tarptautinės musulmonų bendruomenės, kurios nariai atvyksta iš visų pasaulio pakraščių prisijungti prie šio unikalaus „kasmetinio susirinkimo“, ir ji paruošia piligrimą sudėtingai kelionei iš šio pasaulio į pomirtinį gyvenimą, kurią mes kiekvienas būtinai patirsime.

Ne tik „religija“, bet gyvenimo būdas

Yra daugybę kitokių Islamo rekomenduojamų garbinimo aktų, tokių kaip asmeninės maldos ir meldimai, Šv. Korano skaitymas, savanorystė tarnaujant visuomenei ir t.t.; viskas, ką asmuo daro norėdamas įtikti Dievui yra laikoma garbinimo aktu. Priešingi jiems yra dalykai, kuriuos Dievas uždraudė dėl individams ir visuomenei keliamos žalos; jie apima melavimą, vogimą, tėvų negerbimą, nesantuokinius meilės ryšius, narkotikus, alkoholį, lošimą ir kitokią pragaištingą ar neetišką elgesį. Šių įsakymų gaires galima rasti Šari'ah arba kitaip Šventajame Įstatyme, kuris yra išvestas iš Šv. Korano ir Pranašo Muhammedo mokymų. Šari'ah yra unikali tuo, jog vadovauja ne tik „religiniuose reikaluose“, bet ir nukreipia kiekvienu gyvenimo aspektu, įskaitant socialinio teisingumo, politikos, verslo, tarptautinių santykių, šeimos gyvenimo ir netgi gyvūnų teisių ir aplinkos klausimais.

Šiandienos problemų sprendimas

Nepaisant neigiamo vaizdo, kurį apie musulmonus piešia žiniasklaida, daugybė žmonių po gilesnio pasidomėjimo nustemba, kad Islamas pateikia sprendimą jų dvasiniams, asmeniniams ir socialiniams poreikiams. Jis siūlo tikėjimą, pagrįstą protu, neturintį prietarų ar tarpininkų tarp žmogaus ir Dievo poreikio; jis aktyviai skatina rasinę brolystę ir harmoniją, o jo ekonominiai nurodymai remia sąžiningus mainus tarp turtingųjų ir neturtingų, kapitalo ir darbo. Jo politinė sistema (originalioje, tyroje formoje) yra pagrįsta dideliu teisingumo ir žmogaus teisių rūpinimusi, ir jis pateikia gaires, kaip skirtingų tikėjimų žmonės gali gyventi vieni su kitais harmonijoje. Be to, jo šeimos gyvenimo modelis

siūlo alternatyvą dabartinėms šeimų skyryboms Vakarų visuomenėje ir iš to išplaukiančiai socialinei dezintegracijai ir chaosui.

Viską sudedant: „gero medžio“ alegorija

Sveiko, visada žaliuojančio, suteikiančio pavėsį ir duodančio skanius ir kvapnius vaisius medžio įvaizdis yra harmoningo musulmono alegorija. Šios alegorijos šaltinis yra Šv. Koranas, kuris sako:

- „geras žodis yra kaip geras medis, kurio šaknys yra tvirtai įaugusios ir kurio šakos siekia dangų; duodantis vaisius visais metų laikais leidus jo Viešpačiui“

(Šv. Koranas 14:24-25).

Jei mes įsivaizduotume, kad medis simbolizuoja musulmoną, kuris nuoširdžiai stengiasi įkūnyti Islamo idealus, tuomet šio medžio sėkla yra šahada. Šis Dievo liudijimas prasiskverbia ir nuspalvina kiekvieną ląstelę, todėl kiekviena jo mintis, žodis ar veiksmas yra suformuojamas šio supratimo terpėje. Šaknys, kurios maitina medį ir suteikia jam stabilumo, gali būti palyginamos su Tikėjimo Pagrindais – tikėjimu Dievu, Jo angelais, šventomis knygomis, pranašais, Teismo Diena ir Dievišku likimu. Kamienas auga per tikėjimą Dievu ir Jo Pasiuntiniu, kuris išplinta nuo sėklos iki šakų. Penkios šakos simbolizuoja Penkis Principus: jie duoda medžiui jo formą ir augimo būdą. Be to, lapai reiškia islamišką elgseną ir papročius (tokius kaip sveikinimasi su „salam“ ar kuklių drabužių dėvėjimą). Jie padaro medį patraukliu ir atpažįstamu iš toliau bei suteikia pavėsį kitiems kūriniams. Galiausiai, medžio paskirtis nebūtų išpildyta, kol jis nevestų vaisių. Medžio vaisiai yra geras būdas: tokios savybės kaip teisingumas, kantrybė, drąsa, užuojauta, meilė ir gailestis kartu su kitomis, kokių mes trokštame iš draugo, sutuoktinio ar kolegos; būtent tie dalykai, kurie padaro mus žmonėmis.